

	Allemaal beestjes (voorbereidende les)
Leerjaar:	PO groep 4/5/6
Type les:	Les door de groepsleerkracht ter voorbereiding op de workshop 'Allemaal beestjes' in Rijksmuseum Twenthe.
Lesduur	45 minuten
Omschrijving van de les:	<p>Een les waarbij de kinderen op een onderzoekende en makende manier een natuurstilleven onderzoeken en zich voorbereiden op hun bezoek aan het Rijksmuseum Twenthe.</p> <p>Wat is een natuurstilleven? Waarom maken kunstenaars stillevens? Hoe kan ik zelf een stilleven tekenen?</p> <p>De kinderen bekijken verschillende stillevens die zijn geschilderd door kunstenaars. Ze bedenken hoe een kunstenaar te werk gaat. De kinderen tekenen zelf een natuurstilleven in de klas met kleurpotlood.</p> <p>De kinderen schetsen met potlood (tekenen). De kinderen werken met vormsoorten (geometrische en organische vormen) (vorm). De kinderen werken met motieven voor decoratie (compositie).</p>
Onderwerpen	Natuurstilleven, kunstenaars
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (beeldend)

Leerinhoud	
TULE kerndoelen 54	<p>De kinderen kunnen een stilleven tekenen naar de waarneming (tekenen). De kinderen kunnen rekening houden met het formaat van verschillende objecten binnen een tekening (vorm). De kinderen kunnen bewust gebruik maken van verschillende vormsoorten (vorm).</p>
TULE kerndoelen 55	De kinderen kijken/luisteren naar en praten over eigen werk en dat van anderen. (reflecteren).

Uitvoering	Allemaal beestjes (voorbereidende les)
Lesplanning	<p>Totaal: 45 minuten Inleiding: 10 minuten Opdracht: 30 minuten Reflectie: 5 minuten</p>
Vorbereiding:	<p>Bestudeer dit lesformat. Bestudeer de presentatie: 'Allemaal beestjes VL (presentatie)'</p> <p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Computer + beamer • De presentatie: 'Allemaal beestjes VL (presentatie)' <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een stilleven dat bestaat uit meerdere voorwerpen naar keuze die iets te maken hebben met de natuur. Gebruik zowel grote als kleine dingen.

	<p>Idee: een grote gieter, plantjes uit het lokaal, een tuinschepje, een paar bloempotten, een knuffel van een dier, een paraplu, een fruitmand, een bloemenvaas en een zonnehoed. Zet alle voorwerpen als stilleven op een tafel in het midden van het lokaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klassenopstelling in U-vorm. In het midden staat het stilleven. • Tekenpapier A3 • Tekenpotloden • Kleurpotloden <p>Er kan voor worden gekozen om in plaats van kleurpotloden gebruik te maken van een ander materiaal naar keuze. Denk aan houtskool, wasco, verf, inkt, etc.</p> <p>Als alternatief voor één groot stilleven, kan er ook per tafelgroepje een klein stilleven worden klaargezet met 3 à 5 objecten.</p>
Inleiding/ oriëntatie	<p>Vertel: Wij gaan binnenkort naar een museum. In dat museum gaan we kunstwerken bekijken: allemaal bijzondere schilderijen. Het museum heet Rijksmuseum Twenthe.</p> <p>Vandaag gaan wij een les doen die ons goed voorbereid op ons bezoek. We gaan een stilleven tekenen en je leert hoe een kunstenaar te werk gaat.</p> <p>Start de presentatie: 'Allemaal beestjes VL (presentatie)'.</p> <p>Toon afbeelding 1: Johannes Bosschaert, <i>Vruchtenstilleven</i> (1626) Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zie je hier? • Hoe is het gemaakt, denk je? Welke stapjes neemt de kunstenaar allemaal? • Denk je dat die dieren daar echt zo zaten? Waarom wel of niet? <p>Vertel: Het schilderij dat je hier ziet, is een stilleven. Dat betekent dat er allemaal voorwerpen zijn geschilderd. Je kan van bijna alles een stilleven maken. Kunstenaars maken vaak stillevens van dingen uit de natuur. Denk maar aan een fruitschaal of een mooie bos bloemen.</p> <p>Om zo'n mooi kunstwerk te kunnen maken, moet je veel oefenen. Een kunstenaar doet dat ook. Eerst kijkt hij goed naar wat hij ziet. Daarna maakt hij een schets. Dat is een lichte tekening van zijn ontwerp. Pas daarna gaat hij echt schilderen.</p> <p>Toon afbeelding 2: Arnout Colnot, <i>Stilleven</i> (ca. 1920) Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zie je hier? • Wat is het verschil met het vorige stilleven? • Zijn alle spullen toevallig zo gekomen, of denk je dat de schilder ze zo heeft neergelegd? <p>Vertel: Meestal zetten kunstenaars als ze een stilleven gaan maken, de spulletjes zo mooi mogelijk neer, zodat je alles goed kan zien. En dan kan de schilder laten zie hoe goed hij kan tekenen of schilderen.</p> <p>Toon afbeelding 3: Abraham van Beijeren, <i>Bloemstilleven met horloge</i> (1620) Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat was er hetzelfde bij alle drie deze kunstwerken? (geschilderd, stilleven te zien, allemaal met dingen uit de natuur) • Wat verschilde er? (de manier van schilderen, wat er precies te zien was, hoe precies er is geschilderd)

Opdracht	<p>Vertel: Een stilleven kan je op allerlei manieren maken. Daar gaan wij nu ook mee bezig. In het midden van het lokaal heb ik alvast een stilleven klaargezet. We zorgen dat iedereen het kan zien.</p> <p>Deel de potloden en het tekenpapier uit.</p> <p>1. Kijken Eerst gaan we goed kijken naar alles wat we zien. Wat is het grootste voorwerp dat je ziet? En wat is het kleinste? Kan iedereen alles zien van alle kanten?</p> <p>2. Schetsen Je gaat nu schetsen. Je gaat lichtjes met je potlood over het papier, zodat je nog kan gummen als dat nodig is. Probeer te tekenen wat je ziet. Sommige kinderen zien alleen de voorkant van een voorwerp. Anderen alleen de achterkant. Let ook goed op of iets groot is, of klein. Zorg er voor dat ook het grootste voorwerp op je blaadje past.</p> <p>3. Kleuren en tekenen Als je schets klaar is en alle voorwerpen staan er op, kleur je je stilleven in. Ook kan je de lijnen nog wat dikker maken als je dat wilt. Maak je stilleven op deze manier af.</p>
Reflectie	<p>Leg alle stillevens bij elkaar op een tafelgroepje en laat de kinderen er omheen staan. Reflecteer met de kinderen op de les.</p> <p>Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welk stilleven valt op? Hoe komt dat? • Welk stilleven vind je goed gelukt? Waarom? • Wat was er moeilijk bij het maken van een stilleven? • Wat was het leukste voorwerp om te tekenen? • Wie kan jij een compliment geven over zijn tekening?
Opruimen	<p>Leg alle spullen en materialen terug op de juiste plek.</p>
Extra info	<p>De schilderijen gebruikt in de PowerPoint presentatie zijn ook in het echt te bewonderen in het Rijksmuseum Twenthe. Tijdens de workshop 'Allemaal Beestjes' kom je er niet standaard langs, maar als je overlegt met de workshopdocent, kan dit vaak wel.</p>